

**CODZIENNOŚĆ
W LITERATURZE, FILMIE
I TEKSTACH IKONICZNYCH**

**BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Codziennosc w literaturze, filmie i tekstach ikonicznych

Klasa / czas trwania zajęc/lekcji:

II–IV / 45 minut

Cele. Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie codzienności i różne jej obszary występowania;
- wskazuje przykłady codzienności w tekstach kultury;
- określa funkcje motywów związanych z codziennością w tekstach kultury;
- tworzy konspekt wypowiedzi argumentacyjnej.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstem literackim;
- praca z filmem;
- praca z tekstem ikonicznym;
- dyskusja;
- praca w całym zespole.

Środki dydaktyczne:

- film Jerzego Stuhra *Tydzień z życia mężczyzny*;
- wiersz Mirona Białoszewskiego *Podłogo, błogostaw!*;
- obraz Jeana-Francoisa Milleta *Kobiety zbierające kłosa*;
- komputer, projektor lub tablica interaktywna.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Próba określenia codzienności – sporządzenie asocjogramu z propozycjami uczniów.

Wskazanie obszarów, których dotyczy problem codzienności, np. codzienność jako główny temat, tło wydarzeń lub jako element określonej rzeczywistości (codzienność miasta, codzienność wsi, codzienność robotników, codzienność wojenna itp.).

Część właściwa:

1. Dyskusja na temat codzienności w filmie Jerzego Stuhra *Tydzień z życia mężczyzny*, wskazanie czynności głównego bohatera, sposobu organizacji dnia, codzienności jako głównego tematu.
2. Odczytanie wiersza Mirona Białoszewskiego *Podłogo, błogostaw!* – uczniowie określają sytuację liryczną, odczytują treść, zwracają uwagę na fascynację sprzętami domowymi i przedmiotami codziennymi, powszedniością, peryferyjnością.
3. Wyświetlenie obrazu Jeana-Francoisa Milleta *Kobiety zbierające kłosa* – opisanie codzienności wsi i pracujących kobiet.

Część podsumowująca:

1. Wnioski na temat codzienności – uczniowie odpowiadają na pytanie, czy łatwo jest odnaleźć codzienność w tekstach kultury.
2. Propozycje uczniów dotyczących innych tekstów kultury poświęconych codzienności.

Komentarz metodyczny:

Lekcję należy przeprowadzić po obejrzeniu filmu Jerzego Stuhra *Tydzień z życia mężczyzny*. Lekcja uczy poszukiwań i odwołuje się do otaczającego życia, pozwala wykazać się uczniom ze SPE, zwłaszcza że w omawianych zajęciach występuje kilka rodzajów tekstów kultury, co ma także znaczenie dla odbioru przez osoby o różnej percepcji. Podczas oceniania należy uwzględnić dostosowanie do uczniów ze SPE (zgodnie z opiniami PPP). W trakcie lekcji kształcone są kompetencje: cyfrowe, kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej, w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreślenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.